

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

گروه حسابداری، مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

رابطه بین اجتناب مالیاتی و کارایی سرمایه‌گذاری در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران

محمد مدنی^۱، فرهاد امیری^۲، سعید لازمی^۳

۱. کارشناس ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد گرمی، ایران
۲. گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد گرمی، ایران
۳. گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد گرمی، ایران

چکیده

اهمیت مالیات برای هر دو طرف یعنی دریافت‌کننده، دولت و پرداخت‌کننده، شرکت‌ها یا سازمان‌ها بسیار مهم و ضروری است چراکه بخش بسزایی از درآمد دولت‌ها درگرو دریافت آن و خرج در جهت رفاه اجتماعی عموم مردم بوده و حال شرکت‌ها نیز در جهت منافع و اهداف شرکت همواره تمایل به پرداخت حداقل مالیات دارند بنابراین هدف از تحقیق حاضر بررسی رابطه بین اجتناب مالیاتی و کارایی سرمایه‌گذاری در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران در این تحقیق، اطلاعات مربوط به ۱۲۳ شرکت که نمونه آماری را تشکیل داده‌اند در دوره زمانی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته‌اند تا ارتباط بین متغیرها برای آزمون فرضیه تحقیق با استفاده از رگرسیون چند متغیره بررسی شود. شایان ذکر است، برای آزمون‌های تحقیق، نرم‌افزار **Eviews** به کار گرفته شده است نتایج نشان داد که، بین اجتناب مالیاتی و کارایی سرمایه‌گذاری شرکت‌ها پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد.

کلمات کلیدی: اجتناب مالیاتی، کارایی سرمایه‌گذاری، شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران

^۱ کارشناس ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد گرمی، ایران
^۲ گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد گرمی، ایران
^۳ گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد گرمی، ایران

۱. مقدمه

در جهان پرتلاطم امروزی که سازمان‌ها و جوامع با تحولات شگرف محیطی و تکنولوژی و به تبع آن، تجارت جهانی و جهانی‌شدن روبه‌رو هستند، توان دستیابی به سطح مطلوب و مورد انتظار از عملکرد، درهاله‌ای از ابهام فرورفته است. در این رهگذر، آنچه می‌تواند حیات بالنده و رو به رشد سازمان‌ها را تضمین کند، وجود نظام مدیریتی مقتدر و کارآمد است. به عبارت دیگر، در صورت اقتدار و توانمندی رکن مدیریت سازمان است که می‌توان حسن عملکرد سازمان‌ها را در شرایط فعلی انتظار داشت (بزرگ اصل و صالح، ۱۳۹۳).

در حقیقت، مدیران نمایندگانی هستند که از سوی مالکان بنگاه‌ها به منظور مدیریت منابع آن‌ها در جهت بیشینه کردن رفاه منصوب می‌شوند. مدیران کارا، توانایی استفاده بهینه از منابع موجود را در فرآیند تحقق هدف‌های سازمانی دارند. آن‌ها از منابع محدودی که در اختیار سازمان است، بیشترین نرخ بازده را ایجاد می‌کنند. شاخص‌های کارایی مدیریت، از گزارش‌های مالی و عناصر ارائه‌شده در صورت‌های مالی استخراج می‌شود (آندرو و همکاران، ۲۰۱۴).

اهمیت مالیات برای هر دو طرف یعنی دریافت‌کننده، دولت و پرداخت‌کننده، شرکت‌ها یا سازمان‌ها بسیار مهم و ضروری است چراکه بخش بسزایی از درآمد دولت‌ها در گرو دریافت آن و خرج در جهت رفاه اجتماعی عموم مردم بوده و حال شرکت‌ها نیز در جهت منافع و اهداف شرکت همواره تمایل به پرداخت حداقل مالیات دارند اجتناب مالیاتی در بین این دو گروه واقع می‌شود زمانی که شرکت بتواند با استفاده از شرایط خاص و بهره بردن از ریزه‌کاری‌های قانون اقدام به کاهش قانونی مالیات کند در آن موقع اجتناب مالیاتی را انجام داده است به‌واقع مدیران همواره برای مالیات‌های که از سود خود پرداخت می‌کنند حساب ویژه باز می‌کنند و این امر در دو دهه اخیر به‌وضوح قابل‌رؤیت می‌باشد (مهرانی و سیدی، ۱۳۹۲).

کارایی سرمایه‌گذاری بیانگر انطباق پیش‌بینی با واقعیت است اما در دنیای واقعی انطباق کامل پدیده‌ها کمتر اتفاق افتاده و معمول کارایی نیز به‌صورت نسبی و در مقایسه با دیگر متغیرها بررسی می‌شود. در ارتباط با سرمایه‌گذاری می‌توان کارایی را به‌عنوان انحراف مثبت و منفی کمتر از سرمایه‌گذاری مورد انتظار تعریف نمود. می‌توان با استفاده از مدل سرمایه‌گذاری صرفه‌جو سرمایه‌گذاری مورد انتظار را به‌عنوان عملکردی از فرصت‌های رشد پیش‌بینی کرد و عدم کارایی سرمایه‌گذاری را به‌عنوان انحراف‌ها از سرمایه‌گذاری مورد انتظار اندازه‌گیری کرد (وردی، ۲۰۰۶). بنابراین مسئله‌ی اصلی تحقیق این است که توانایی مدیران چه تاثیری بر رابطه بین اجتناب مالیاتی و کارایی سرمایه‌گذاری در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران دارد؟

۱- مبانی نظری

۱-۲- کارایی سرمایه‌گذاری

کارایی سرمایه‌گذاری بیانگر انطباق پیش‌بینی با واقعیت است اما در دنیای واقعی انطباق کامل پدیده‌ها کمتر اتفاق افتاده و معمول کارایی نیز به‌صورت نسبی و در مقایسه با دیگر متغیرها بررسی می‌شود. در ارتباط با سرمایه‌گذاری می‌توان کارایی را به‌عنوان انحراف مثبت و منفی کمتر از سرمایه‌گذاری مورد انتظار تعریف نمود. می‌توان با استفاده از مدل سرمایه‌گذاری صرفه‌جو سرمایه‌گذاری مورد انتظار را به‌عنوان عملکردی از فرصت‌های رشد پیش‌بینی کرد و عدم کارایی سرمایه‌گذاری را به‌عنوان انحراف‌ها از سرمایه‌گذاری مورد انتظار اندازه‌گیری کرد (وردی، ۲۰۰۶).

⁴Andreou, P.

در تعیین کارایی سرمایه‌گذاری، حداقل دو معیار نظری وجود دارد: معیار اول بیان می‌کند که به‌منظور تأمین مالی فرصت‌های سرمایه‌گذاری، نیاز به جمع‌آوری منابع وجود دارد. در یک بازار کارا، همه پروژه‌های با خالص ارزش فعلی مثبت، باید تأمین مالی شوند. اگرچه، تعداد زیادی از تحقیقات موجود در حوزه مالی نشان داده است که محدودیت‌های مالی، توانایی مدیران در تأمین مالی را محدود می‌سازد یکی از مواردی که می‌توان استنباط نمود آن است که شرکت‌های مواجه با محدودیت تأمین مالی، ممکن است به‌دلیل هزینه‌های زیاد تأمین مالی، از قبول و انجام پروژه‌های با ارزش فعلی خالص مثبت، صرف‌نظر نمایند که این امر، به کم‌سرمایه‌گذاری منجر می‌شود. معیار دوم نیز بیان می‌کند که اگر شرکت تصمیم به تأمین مالی بگیرد، هیچ تضمینی وجود ندارد که سرمایه‌گذاری صحیحی با آن انجام شود. برای مثال، مدیران ممکن است با انتخاب پروژه‌های نامناسب در جهت منافع خویش و یا حتی سوءاستفاده از منابع موجود، اقدام به سرمایه‌گذاری ناکارا نمایند. بیشتر مقالات موجود در این حوزه، پیش‌بینی می‌کنند که انتخاب پروژه‌های ضعیف، موجب بیش سرمایه‌گذاری می‌شود (وردی، ۲۰۰۶).

۲-۲- مالیات

موضوع مالیات از زمان‌های گذشته در جوامع مختلف بشری مطرح بوده است. در زمان انسان‌های اولیه که گروه‌های اجتماعی کوچک‌تر از زمان حال بوده‌اند، اخذ مالیات به‌صورت نقدی وجود نداشته اما هر فرد به‌طور مستقیم در انجام کارهای عمومی جامعه مشارکت داشته است. اولین اسناد رؤیت شده در مورد مالیات اسنادی است که بر روی لوح‌های فلزی سومری حک شده‌اند. در زمان مادها جامعه طبقاتی کاملاً شکل گرفته بود. امیر بر روستاییان حکومت می‌کرد؛ وی درآمد خود را از املاک خویش به دست می‌آورد و برای صید ماهی، شکار کردن و ... از عامه مردم عوارض می‌گرفت. مردم علاوه بر این که بر روی زمین‌های کشاورزی امرا کار می‌کردند باید در کارهای عام‌المنفعه مانند ایجاد جاده‌ها، قنات‌ها و پل‌ها و ... مشارکت می‌کردند. هزینه دربار از راه مالیات تأمین نمی‌شد و به همین دلیل گاهی برای جبران کسری مالیات امرا دست به جنگ می‌زدند (باباجانی‌عبیدی، ۱۳۹۰).

داریوش، در سلسله هخامنشیان ایران را به بیست حوزه مالیاتی تقسیم کرد و یک مأمور مالیاتی با هر استاندار به هر یک از حوزه‌ها فرستاد؛ و همچنین کلیه زمین‌های کشاورزی کشور ارزیابی مالیاتی شد و دفاتری قانونی برای ثبت مالیات‌ها تهیه شد. سطح قیمت‌ها از دوران بعد از داریوش افزایش پیدا کرد و قدرت خرید مردم عادی بسیار کم شد. بعد از اینکه حکومت هخامنشیان مستحکم شد پارس از پرداخت مالیات معاف شد؛ درحالی‌که بسیاری از قسمت‌های دیگر همچنان ناچار به پرداخت باج بودند. آخرین پادشاه هخامنشیان اصلاً به فکر کم کردن دردها و رنج‌ها و مشکلات ممالک تابع نبود. او به میزان مالیات می‌افزود و مالیات گردآورده را صرف تجمل و فساد و جنگ‌های داخلی می‌کرد (خدایمی‌پور و ترک‌زاده، ۱۳۹۰).

۲-۳- اجتناب از مالیات

بسیاری از بزرگان حسابداری مالیاتی بین فرار مالیاتی و اجتناب از پرداخت مالیات واقعی فرق قائل شده‌اند، اجتناب از پرداخت مالیات، به‌نحوی که مودی مالیات با کمک گرفتن از مشاورین مالیاتی، یا بعضاً مطالعه قوانین مالیاتی راه‌های واقعی را به دست می‌آورد، که از مقررات و ضوابط قانونی برای عدم پرداخت از مالیات واقعی استفاده کند، در مورد اجتناب از مالیات، نمی‌توان متعرض مودی شد، چون آنچه ارائه می‌نماید مطابق با قانون است و کشف خلاف قانون نیز برای مأمورین غالباً میسر نیست اما فرار مالیاتی استفاده از وسایل و ابزار تقلبی برای فرار از مالیات است، که فرار مالیاتی در قانون‌گذاری از سال ۱۳۳۷ تا سال ۱۳۸۰، جرم کیفری با مجازات حبس از سه ماه تا دو سال بود که در اصلاحات سال ۱۳۸۰، از فرار مالیاتی در ماده ۲۰۱ قانون مالیات‌ها حبس زدایی شد و حتی جریمه نقدی نیز برای آن در نظر گرفته نشد (مهرانی‌وسیدی، ۱۳۹۲).

درواقع می‌توان به زبان ساده گفت که تمایز مفهومی بین فرار مالیاتی و اجتناب از پرداخت مالیات به قانونی یا غیرقانونی بودن رفتار مؤدیان مربوط می‌شود. فرار مالیاتی، یک نوع تخلف از قانون است. وقتی که یک مودی مالیاتی از ارائه گزارش درست در مورد درآمدهای حاصل از کار یا سرمایه خود که

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

مشمول پرداخت مالیات می‌شود، امتناع می‌کند، یک نوع عمل غیررسمی انجام می‌دهد که او را از چشم مقامات دولتی و مالیاتی کشور دورنگه می‌دارد. اما در اجتناب از مالیات، فرد نگران نیست که عمل او افشا شود. اجتناب از مالیات، از خلأهای قانونی در قانون مالیات‌ها نشأت می‌گیرد. در اینجا فرد به منظور کاهش قابلیت پرداخت مالیات، خود دنبال راه‌های گریز می‌گردد. مثلاً درآمدهای نیروی کار را در قالب درآمد سرمایه نشان می‌دهد که از نرخ پایین‌تری برای مالیات برخوردارند. در اجتناب از مالیات، مؤدی مالیاتی دلیلی ندارد نگران احتمال افشا شدن باشد، چراکه او الزاماً تمامی مبادلات خود را با جزئیات آن البته به شکل غیرواقعی، یادداشت و ثبت می‌کند. در واقع، عوامل اقتصادی با استفاده از روزه‌های قانون مالیات و بازبینی در تصمیمات اقتصادی خود تلاش می‌کنند تا بدهی مالیاتی خود را کاهش دهند. از آنجاکه اجتناب از پرداخت مالیات فعالیت بی‌خطر قانونی است، از این رو بیشتر از فرار مالیاتی در معرض دید است (مهرانیوسیدی، ۱۳۹۲).

به‌عنوان مثال، فرض کنید بر فعالیتی چون فروش دوچرخه، مالیات بر ارزش افزوده وضع شود. حال اگر فروشنده‌ای برای پرداخت مالیات کمتر، دوچرخه کمتری بفروشد، رفتار وی بر پایه اجتناب از مالیات است. اگر همین فروشنده برای پرداخت کمتر مالیات، میزان فروش دوچرخه را کمتر از مقدار واقعی آن به اداره مالیات گزارش کند، رفتار وی فرار از مالیات قلمداد می‌شود (مهرانیوسیدی، ۱۳۹۲).

بنابراین اجتناب مالیاتی، قانونی و برای کاهش تعهدات مالیاتی شرکت با دور زدن قانون یا استفاده کامل از ظرایف قانونی است، اما تقلب یا فرار مالیاتی، غیرقانونی و مبادرت عمدی به اعمال خلاف قانون مانند گزارش غیرواقعی درآمد و فروش، کسورات و تنظیم اظهارنامه‌ها است. نظام مالیاتی در شرایط آرمانی، باید قابلیت مقابله با هر دو نوع فرار مالیاتی را داشته باشد (مهرانیوسیدی، ۱۳۹۲).

۱- پیشینه پژوهش

قرنچیک و گرکز (۱۳۹۷) تحقیقی با عنوان بررسی رابطه بین برخی مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی با اجتناب مالیاتی در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران انجام دادند. نمونه آماری تحقیق شامل ۱۱۰ شرکت پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران برای دوره زمانی ۸۷ لغایت ۹۱ بوده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها و آزمون فرضیه‌ها از الگوی رگرسیون چند متغیره استفاده شده است. نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد که بین درصد اعضای غیرموظف هیئت مدیره و درصد مالکیت سرمایه‌گذاران نهادی با نرخ مؤثر مالیات، نرخ مؤثر مالیات نقدی پرداختی و تفاوت دفتری مالیات رابطه معناداری وجود دارد اما بین دوگانگی وظایف مدیرعامل با نرخ مؤثر مالیات، نرخ مؤثر مالیات نقدی پرداختی و تفاوت دفتری مالیات رابطه معناداری مشاهده نگردید. همچنین نتایج این تحقیق وجود رابطه معنادار بین مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی با اجتناب مالیاتی شرکت را مورد تأیید قرار می‌دهد.

شیبانی تدرجی و خدای پور (۱۳۹۷) تحقیقی با عنوان بررسی نقش تعدیلی مدیریت سود واقعی بر ارتباط بین تمرکز مشتری و اجتناب مالیاتی شواهدی از بورس اوراق بهادار تهران انجام دادند. نمونه آماری پژوهش حاضر، شامل ۷۹ شرکت پذیرفته‌شده بورس اوراق بهادار تهران برای دوره زمانی ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۴ است. در این پژوهش برای آزمون فرضیه‌ها از مدل رگرسیون خطی چند متغیره استفاده شده است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که تمرکز مشتری شرکت دارای تأثیر مثبت و معنادار بر فعالیت‌های اجتناب مالیاتی آن است. علاوه بر این، یافته‌های پژوهش بیانگر این است که ارتباط مثبت بین تمرکز مشتری و اجتناب از مالیات زمانی برجسته‌تر است که شرکت کمتر در مدیریت سود واقعی درگیر شود. به عبارت دیگر، شرکت‌های با مشتریان عمده که در مدیریت سود واقعی درگیر هستند، کمتر احتمال دارد در اجتناب مالیاتی درگیر شوند که این با اثر جایگزینی بین مدیریت سود واقعی و اجتناب از مالیات سازگار است.

چان و یانبو (۲۰۱۶) در تحقیقی به بررسی تأثیر کارایی سرمایه‌گذاری بر رابطه بین انعطاف‌پذیری و عملکرد شرکت‌های چینی پرداختند. آنان برای بررسی تحلیل از داده‌های ۱۵۶ شرکت و در طول بازه زمانی ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۳ جهت رد و پذیرش فرضیه‌ها استفاده نمودند. در نهایت نتایج کلی تحقیق نشان داد که بین انعطاف‌پذیری و عملکرد شرکت‌های چینی رابطه مستقیم وجود دارد و همچنین کارایی سرمایه‌گذاری این رابطه را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

لیانگ و همکاران^۷ (2016) در تحقیقی به بررسی رابطه مالکیت نهادی و اجتناب از پرداخت مالیات پرداختند. نمونه تحقیق حاضر مشتمل بر ۷۸۲ شرکت برای دوره زمانی ۱۱ سال برای سال‌های 1996 تا 2006 می‌باشد. آنان برای سنجش اجتناب از پرداخت مالیات از سه معیار نرخ مؤثر مالیاتی، نرخ مؤثر مالیات نقدی پرداختی و تفاوت سود محاسبه‌شده با سود مشمول مالیات استفاده کردند. نتایج به دست آمده از این تحقیق نشان داد که رابطه مثبت و معنادار بین مالکیت نهادی و اجتناب از مالیات شرکت‌های وجود دارد.

شولین و همکاران^۸ (2016) در تحقیقی به بررسی تأثیر توانایی مدیریت بر اجتناب از پرداخت مالیات پرداختند. دوره زمانی تحقیق حاضر سال‌های 1994 تا 2010 می‌باشد و تعداد مشاهدات این تحقیق مشتمل بر ۴۴۶۱۶ سال شرکت در طول ۱۷ سال است. هدف این تحقیق بررسی توانایی مدیریت در مدیریت مالیات و جلوگیری قانونی از پرداخت مالیات اضافی است که نتایج به دست آمده نشان داد که مدیران توانا اقدام به اجتناب مالیاتی بیشتری می‌کنند بدین گونه که مدیران با توانایی بالا در فرصت‌های اجتناب مالیاتی بیشتری استفاده رو می‌کنند.

بنابراین فرضیه‌های پژوهش به صورت زیر قابل بیان است؛

۱. بین اجتناب مالیاتی و کارایی سرمایه‌گذاری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معناداری وجود دارد.

روش تحقیق

تحقیق حاضر از لحاظ هدف از نوع تحقیقات کاربردی محسوب می‌شود، زیرا باهدف برخورداری از نتایج یافته‌ها برای حل مسائل مربوط به شرکت‌های پذیرفته شده در بورس صورت خواهد گرفت و به لحاظ طبقه‌بندی برحسب ماهیت و روش، از نوع توصیفی همبستگی است، چراکه در آن، ارتباط بین چند متغیر مورد مطالعه قرار می‌گیرند. از سوی دیگر تحقیق حاضر از نوع تحقیقات پس رویدادی (نیمه تجربی) است، یعنی بر مبنای تجزیه و تحلیل اطلاعات گذشته و تاریخی (صورت‌های مالی شرکت‌ها) انجام می‌گیرد. همچنین این تحقیق از نوع مطالعه‌ای از نوع تحقیقات کتابخانه‌ای و تحلیلی - علی بوده و مبتنی بر تحلیل داده‌های تابلویی (پانل دیتا) می‌باشد.

جامعه آماری این تحقیق، شامل تمام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در دوره زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶ به مدت ۷ سال است. در این تحقیق از روش نمونه‌گیری حذف سیستماتیک استفاده خواهد شد. که شرکت‌های نمونه با شرایط زیر انتخاب می‌گردند:

از ابتدای سال ۱۳۹۰ در بورس اوراق بهادار تهران پذیرفته شده باشند.

پایان سال مالی شرکت‌ها ۲۹ اسفندماه باشد.

شرکت‌ها در دوره مورد نظر، سال مالی خود را تغییر نداده باشند.

صورت‌های مالی و یادداشت‌های همراه شرکت‌ها در سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶ به گونه‌ای کامل در سایت بورس اوراق بهادار موجود باشد.

شرکت‌ها جزء شرکت‌های سرمایه‌گذاری، لیزینگ و واسطه‌گری مالی نظیر بانک‌ها نباشند.

۲- نتیجه یافته‌ها

آزمون فرضیه‌های تحقیق

بین اجتناب مالیاتی و کارایی سرمایه‌گذاری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معناداری وجود دارد.

برای بررسی رابطه بین اجتناب مالیاتی و کارایی سرمایه‌گذار شرکت‌ها، فرض H_0 و H_1 به صورت زیر تدوین شده است.

H_0 = بین اجتناب مالیاتی و کارایی سرمایه‌گذار شرکت‌ها رابطه معناداری وجود ندارد.

H_1 = بین اجتناب مالیاتی و کارایی سرمایه‌گذار شرکت‌ها رابطه معناداری وجود دارد.

⁷ Liang

⁸ Shevlin.T

۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کارآزمایی علمی کاربردی دانش و مدیریت صنعتی اردبیل

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

نتایج به‌دست آمده از برازش مدل در جدول (۴-۵) ارائه شده است.

$$Investment_{it} = \alpha + \beta_1 TA_{it} + \beta_2 LEV_{it} + \beta_3 Size_{it} + \beta_4 ROA_{it} + \beta_5 s\ grow_{it} + \varepsilon_{it}$$

جدول ۳: نتایج برازش مدل با استفاده از روش اثرات ثابت

متغیر وابسته: کارایی سرمایه‌گذاری					
رابطه	سطح معناداری	ضریب تورم واریانس	آماره t	ضریب	متغیرهای مستقل
معنی‌دار	۰.۰۰۰	۱.۰۱	۶.۱۵	۰.۲۰	اجتناب مالیاتی
معنی‌دار	۰.۰۰۰	۱.۴۶	-۴.۶۵	-۰.۱۵	اهرم مالی
معنی‌دار	۰.۰۰۰	۱.۰۲	۶.۵۰	۰.۲۶	اندازه شرکت
معنی‌دار	۰.۰۰۰	۱.۴۵	۶.۲۰	۰.۱۸	بازده دارایی‌ها
معنی‌دار	۰.۰۰۰	۱.۰۰۶	۳.۸۶	۰.۱۰	رشد فروش
		ضریب تعیین مدل			
		۰.۷۶			
		ضریب تعیین تعدیل شده مدل			
		۰.۷۱			
		آماره Breusch Pagan			
۸۸۰۶.۵	F				
۰.۰۰۰	سطح معناداری				
		آماره Durbin-Watson			
		۲.۲۶			
		آماره F جدول			
		۱۱.۶۳			
		سطح معناداری			
		۰.۰۰۰			

منبع: یافته‌های تحقیق

یکی از مفروضات رگرسیون کلاسیک همسانی واریانس باقیمانده‌ها است. در این مطالعه برای بررسی همسانی واریانس‌ها از آزمون بریوش پاگان استفاده شده است. با توجه به سطح اهمیت این آزمون که کوچک‌تر از ۰.۰۵ می‌باشد (۰.۰۰۰) فرضیه صفر مبنی بر وجود همسانی واریانس رد شده و می‌توان گفت مدل دارای مشکل ناهمسانی واریانس می‌باشد. در این مطالعه جهت رفع مشکل در برآورد مدل از روش برآورد حداقل مربعات تعمیم‌یافته استفاده شده است. همچنین در این مطالعه برای آزمون همبسته نبودن باقیمانده‌ها که یکی از مفروضات تجزیه و تحلیل رگرسیون می‌باشد و خودهمبستگی نامیده می‌شود از آزمون دوربین واتسون استفاده شده است. با توجه به نتایج اولیه برآورد مدل مقدار آماره دوربین واتسون مابین ۱.۵ و ۲.۵ بوده، می‌توان نتیجه گرفت باقیمانده‌ها مستقل از هم می‌باشند. مقدار آماره دوربین واتسون برابر با ۲.۲۶ می‌گردد. ضریب تعیین مدل (۰/۷۶) معرف قدرت توضیح‌کنندگی مدل برآورد شده می‌باشد. در بررسی معنی‌داری ضرایب با توجه به جدول (۴-۵)، از آنجایی که احتمال آماره t برای ضریب متغیر اجتناب مالیاتی (۰.۰۰۰) کوچک‌تر از ۰.۰۵ می‌باشد، در نتیجه وجود تأثیر معناداری این متغیر بر کارایی سرمایه‌گذاری شرکت‌ها در سطح اطمینان ۰.۹۵ رد نمی‌گردد. مثبت بودن ضریب اجتناب مالیاتی (۰.۲۰)، نشان‌دهنده میزان تأثیر مثبت این متغیر بر کارایی سرمایه‌گذاری شرکت‌ها می‌باشد. در بررسی سطح معنی‌داری متغیرهای کنترلی اهرم مالی، اندازه شرکت، بازده دارایی‌ها و رشد فروش به ترتیب برابر با (۰.۰۰۰)، (۰.۰۰۰)، (۰.۰۰۰)، (۰.۰۰۰) می‌باشد که تأثیر این متغیرها بر کارایی سرمایه‌گذاری شرکت‌ها در سطح

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه علمی کاربردی بانک مدیریت صنعتی اردبیل

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

اطمینان ۰.۹۵ رد نمی‌گردد. منفی بودن ضریب اهرم مالی برابر با (۰.۱۵-)، نشان‌دهنده میزان تأثیر منفی این متغیر بر کارایی سرمایه‌گذاران شرکت‌ها می‌باشد. مثبت بودن ضریب اندازه شرکت، بازده دارایی‌ها و رشد فروش به ترتیب برابر با (۰.۲۶) و (۰.۱۸) و (۰.۱۰)، نشان‌دهنده میزان تأثیر مثبت این متغیرها بر کارایی سرمایه‌گذاران شرکت‌ها می‌باشد.

نتیجه‌گیری:

هدف از تحقیق حاضر رابطه بین اجتناب مالیاتی و کارایی سرمایه‌گذاری در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران است. جهت آزمون فرضیه فوق نمونه‌ای متشکل از ۱۲۳ شرکت در دوره زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶ انتخاب گردید. داده‌های موردنیاز جهت محاسبه متغیرهای تحقیق، از بانک‌های اطلاعاتی «تدبیر پرداز» و «ره‌آورد نوین» استخراج شده است. در صورت ناقص بودن داده‌های موجود در این بانک اطلاعاتی، به آرشيوهای دستی موجود در کتابخانه‌ی سازمان بورس اوراق بهادار و سایت اینترنتی مدیریت تحقیق، توسعه و مطالعات اسلامی سازمان بورس اوراق بهادار مراجعه گردید. با توجه به دلایل مشروحه در فصل سوم داده‌های تحقیق از نوع پانلی می‌باشند و همچنین به‌منظور آزمون فرضیه‌های تحقیق از مدل‌های رگرسیونی استفاده گردید. به‌منظور تعیین روش تخمین از آزمون F لیمر استفاده گردید و در صورت استفاده از روش پانل، می‌توان به یکی از دو صورت مدل اثرات ثابت و اثرات تصادفی انجام گیرد که به‌منظور تشخیص نوع مدل، از آزمون هاسمن استفاده گردید. همچنین در فصل چهارم مانایی متغیرها موردبررسی قرار گرفت و آمار توصیفی مربوط به هریک از دسته مشاهدات ارائه و تجزیه و تحلیل گردید. براساس نوع روش تخمین مشخص شده طی آزمون‌های F لیمر و هاسمن، مدل تحقیق برآورد گردید و نتایج تخمین برای هریک از مدل‌ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که بین اجتناب مالیاتی و کارایی سرمایه‌گذاری شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معناداری وجود دارد.

۵- منابع

- میر معصومی، مهدی، (۱۴۰۰)، بررسی رابطه بین توانایی مدیران و مربوط بودن ارزش سود حسابداری با تأکید بر رقابتی بودن بازار محصول شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران، پایان نامه برای گرفتن درجه کارشناسی ارشد، موسسه آموزش عالی شمیم دانش نوین.
- صالحی، مهدی، باقرپور، محمدعلی و اکبری، فرزانه. (۱۳۹۵). بررسی تأثیر توانایی مدیران بر پاداش هیئت‌مدیره و ارزش شرکت در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران. چهاردهمین همایش ملی حسابداری، دانشگاه ارومیه.
- چالاک، پری، منصور فر، غلامرضا و کرمی، امیر. (۱۳۹۷). بررسی تأثیر توانایی مدیریت بر درماندگی مالی با تأکید بر انعطاف‌پذیری مالی، مجله علمی پژوهشی، دانش حسابداری مالی، مقاله ۷، دوره ۵، شماره ۱ - شماره پیاپی ۱۶، بهار ۱۳۹۷، صفحه ۱۸۰-۱۵۳.
- آقایی، محمدعلی و حسن‌زاده، بهروز. (۱۳۹۷) تحقیقی با عنوان مقایسه‌پذیری حسابداری و تأثیر آن بر کارایی سرمایه‌گذاری، مجله دانش حسابداری، مقاله ۱، دوره ۹، شماره ۲ - شماره پیاپی ۳۳، تابستان ۱۳۹۷، صفحه ۷-۳۴.
- بزرگ اصل، موسی و صالح زاده، بیستون. (۱۳۹۴). رابطه توانایی مدیریت و پایداری سود با تأکید بر اجزای تعهدی و جریان‌های نقدی در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران، دانش حسابداری - سال چهاردهم، شماره ۸، صص ۳۳-۴۸.
- شیبانی تدرجی، عباس و خدای پور، احمد. (۱۳۹۷). بررسی نقش تعدیلی مدیریت سود واقعی بر ارتباط بین تمرکز مشتری و اجتناب مالیاتی شواهدی از بورس اوراق بهادار تهران، مجله دانش حسابداری، مقاله ۴، دوره ۹، شماره ۲ - شماره پیاپی ۳۳، تابستان ۱۳۹۷، صفحه ۱۰۳-۱۲۹ - صالحی، مهدی، باقر پور، محمدعلی و اکبری، فرزانه. (۱۳۹۵). بررسی تأثیر توانایی مدیران بر پاداش هیئت‌مدیره و ارزش شرکت در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران. چهاردهمین همایش ملی حسابداری، دانشگاه ارومیه.

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

غلامی، غلامرضا و فقیه، محسن. (۱۳۹۶). تأثیر اجتناب مالیاتی بر قدرت پیش‌بینی سود (مطالعه موردی شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار

تهران)، پژوهشنامه مالیات، شماره سی و سوم، بهار ۱۳۹۶

قرنجیک، آرزو و گرکز، منصور. (۱۳۹۷). بررسی رابطه بین برخی مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی با اجتناب مالیاتی در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار

تهران، نشریه دانش حسابداری، جلد ۱۸ شماره ۷۰ صفحات ۱۹۳-۱۷۵

مهرانی، ساسان و سید جلال، سیدی. (۱۳۹۲). راهبری شرکتی و اجتناب مالیاتی شرکت‌های پذیرفته شد در بورس اوراق بهادار تهران، مجله حسابداری، شماره

۸ صص ۲۷-۴۵

Andreou, P.; Ehrlich, D.; and C. Louca (2014). "Managerial Ability and Firm Performance: Evidence from the Journal of Health Accounting, Vol. 3, No.1, pp. 20-41

Chen, R., Ghoul, S.E., Ghoulb, O. and Wang, H, (2015), "Do State and Foreign Ownership Affect Investment Efficiency? Evidence From Privatization". Journal of Corporate Finance, In Press, Corrected Proof, Available online 18 September 2015

Chun-Ai Ma & Yanbo Jin (2016) What Drives the Relationship Between Financial Flexibility and Firm Performance: Investment Scale or Investment Efficiency? Evidence from China, Emerging Markets Finance and Trade, 52:9, 2043-2055, DOI:10.1080/1540496X.2015.1098036

Desai, M.A., Dharmapala, D.(2009). Corporate tax avoidance and firm value. Review of Economics and Statistics . 91, pp. 537-546

Hanlon, M., and S. Heitzman.(2010). "A review of tax research" Journal of Accounting and Economics, 50 (2- 3): 127-178

Gomariz, M. F. C., Ballesta, J. P. S, (2014), "Financial reporting quality, debt maturity and investment efficiency" Journal of Banking & Finance, Volume 40, March 2014, pp. 494-506

Lee, CH., Wang, CH., Chiu, W. & Tien, T. (2018). Managerial ability and corporate investment opportunity. International Review of Financial Analysis. 57 (): 65-76.

Peter Wells, Ross McClure, Roman Lanis, Brett Govendir.(2017).The impact of dividend imputation on corporate tax avoidance and controlling for outside director monitoring. Journal of Corporate Finance. Please check if appropriate. Corfin(2017), doi: 10.1016/j.jcorpfin.2017.10.007

Verdi, R. (2006). Financial Reporting Quality and Investment Efficiency. Unpublished PhD Dissertation, Faculties of the University of Pennsylvania in Partial Fulfillment, OR Worki ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=930922

Andreou, P. Ehrlich, D.; and C. Louca. (2014). "Managerial Ability and Firm Performance: Evidence from the Journal of Health Accounting, Vol. 3, No.1, pp. 20-41.

Sheikh, iShahbaz (2018). The impact of market competition on the relation between CEO power and firm innovation, Journal of Multinational Financial Management, J. of Multi. Fin. Manag. 44 (2018) 36-50

42-Stein, J. (2003), "Agency, Information and Corporate Investment", In Handbook of the Economics of Finance, Edited by George Constantinides, Milt Harris and Rene Stulz, Elsevier, PP. 111-165

43-Tong .sh & Pornsit Jiraporn, Veeranuch Leelalai (2015): The effect of managerial ability on dividend policy: how do talented managers view dividend payouts?, Applied Economics Letters, DOI: 10.1080/13504851.2015.1114572